

Aktyvusis mokymasis su DI – praktiniai pavyzdžiai mokytojams

Susijusi mokomoji medžiaga: M3-T2-MLC1 – Aktyvusis mokymasis ir universaliųjų gebėjimų ugdymas naudojant dirbtinį intelektą

Užduoties tikslas: pritaikyti praktikoje mokomojoje medžiagoje pristatytus aktyviojo mokymosi metodus (tyrinėjimu ir tyrimais grįstą mokymąsi, apverstąją klasę, projektinį mokymąsi): mokytojas, naudodamas DI kaip pedagoginį asistentą, vieną savo pamoką pertvarko į aktyviojo mokymosi formatą, o mokiniai atlieka klasės užduotį, kurioje DI nepateikia jiems atsakymo, bet, kaip klausinėjantis partneris, ugdo jų kritinį mąstymą, bendradarbiavimą ir savarankiškumą.

1 užduotis – mokytojo savarankiškam mokymuisi

Pavadinimas: Nuo frontalių prie aktyvios pamokos – pamokos pertvarkymas su DI

Užduotis: mokytojas pasirenka vieną savo tradicinę (mokytojo aiškinimu grindžiamą) pamoką ir, padedamas ChatGPT, pertvarko ją į tyrinėjimu grįstą mokymąsi arba apverstosios klasės pamoką. Kartu jis kritiškai tikrina, ar naujame pamokos plane mąstymo darbą iš tikrųjų atlieka mokiniai, o ne DI.

Trukmė: 30 minučių

Darbo forma: individualus, savarankiškas pasirengimas

Priemonės: kompiuteris, ChatGPT (ar kitas pokalbių robotas), vienas jūsų pamokos planas arba teminis planas, mokomosios medžiagos tekstas

Nurodymai:

1. Pasirinkite artėjančią pamoką, kurią paprastai pradėsite mokytojo aiškinimu. Užsirašykite pamokos temą, mokymosi tikslą ir grupės ypatumus (kursas, profesija, grupės dydis).
2. Remdamiesi mokomąja medžiaga, nuspręskite, kuris metodas geriau tinka temai: tyrinėjimu grįstas mokymasis (jei temą galima sukurti aplink problemą ar „mįslę“) ar apverstoji klasė (jei yra daug pagrindinių žinių, kurias mokiniai gali savarankiškai išnagrinėti prieš pamoką).
3. Atidarykite ChatGPT ir įklijuokite toliau pateiktą užklausą, laužtiniuose skliaustuose esančias dalis pakeisdami savo pamokos duomenimis.

ChatGPT užklausa (jūsų pačių pasirengimui):

Būk patyręs profesinio mokymo pedagoginis konsultantas! Mano mokiniai – [profesija, kursas]; pamokos tema – [tema], mokymosi tikslas – [tikslas]. Iki šiol šią pamoką pradėdavau mokytojo aiškinimu. Padėk man ją pertvarkyti į [tyrinėjimu grįsto mokymosi / apverstosios klasės] pamoką! Prieš teikdamas pasiūlymą, užduok man tris klausimus apie mano grupę ir darbo sąlygas! Tada pasiūlyk etapais suskirstytą pamokos planą ir kiekvienam etapui atskirai nurodyk, ką daro mokiniai, ką daro mokytojas ir kam galima panaudoti DI!

4. Atsakykite į pokalbių roboto klausimus, tada gautą pamokos planą peržiūrėkite pagal svarbiausią mokomosios medžiagos taisyklę: „klausimus

kelia mokinius“. Pažymėkite žingsnius, kuriuose DI mąstyty vietoj mokinių (pvz., suformuluotų hipotezę ar pateiktų gatavą atsakymą), ir perrašykite juos taip, kad DI padėtų kaip klausinėjantis partneris, simulatorius ar korepetitorius.

5. Patikrinkite pasiūlyto turinio dalykinį tikslumą, tada į pamokos planą įtraukite trumpą refleksijos klausimą mokiniams („Kaip naudojau DI?“).

Išvada: „Pamoka, kurią pertvarkiau į aktyviojo mokymosi formatą, ir vienas jos momentas, kuriame mąstymo darbą sąmoningai palikau mokiniams.“

2 užduotis – darbas klasėje su mokiniais

Pavadinimas: „Nesakyk mums atsakymo!“ – DI kaip klausinėjantis partneris

Užduotis: mokiniai mažose grupėse tiria realistišką su savo profesija susijusią problemą. Pirmiausia jie suformuluoja savo hipotezę apie problemos priežastį, o tada ją „išbando“ padedami ChatGPT: DI nepateikia sprendimo, bet užduoda papildomų klausimų ir pateikia kontrargumentą, o grupė turi kartu apginti arba pakeisti savo hipotezę. Užduotis ugdo kritinį mąstymą, bendradarbiavimą, komunikaciją ir mokinių savarankiškumą.

Trukmė: 45 minutės

Darbo forma: darbas mažose grupėse (po 3–4 mokinius)

Priemonės: vienas įrenginys grupei (išmanusis telefonas ar nešiojamasis kompiuteris) su interneto ir ChatGPT prieiga, mokytojo parengtas atvejo aprašymas, popierius ar bendras dokumentas užrašams

Nurodymai:

1. Mokytojas pristato trumpą, realistišką atvejo aprašymą, kuriame sprendimas sąmoningai nepateiktas (pvz., „Kodėl kepykloje nekyla tešla?“, „Kodėl mokomosiose dirbtuvėse vis išsijungia automatinis jungiklis?“, „Kodėl svečiai skundžiasi, kad maistas šaltas?“). Atvejo aprašymą mokytojas gali iš anksto parengti ir padedamas DI.
2. 5 minutes grupės aptaria problemą be DI, užsirašo du ar tris galimus paaiškinimus ir pasirenka tą, kurį laiko labiausiai tikėtinu – tai tampa grupės hipoteze.
3. Pasinaudodama toliau pateikta užklausa, grupė „išbando“ savo hipotezę su ChatGPT – laužtiniuose skliaustuose esančias dalis pakeičia savo duomenimis.

ChatGPT užklausa (grupės užduočiai klasėje):

Esame profesinės mokyklos mokiniai, būsimieji [profesija]. Mūsų problema: [trumpas problemos aprašymas]. Mūsų hipotezė: [grupės hipotezė]. Nesakyk, ar esame teisūs, ir nepateik mums sprendimo! Užduok tris klausimus, kurie padėtų mums patikslinti hipotezę, pateik vieną kontrargumentą ir paklausk mūsų, koku paprastu tyrimu ar matavimu galėtume ją patikrinti!

4. Grupė kartu atsako į DI klausimus ir nusprendžia, ar savo hipotezę palikti, patikslinti, ar atmesti. Mokiniai užsirašo, koku paprastu tyrimu ar matavimu ją patikrintų (Ką matuojame? Kas yra kontrolinis bandinys?).

5. Kiekviena grupė trumpai (apie 2 minutes) pristato savo hipotezę, stipriausią DI kontrargumentą ir tai, kaip į jį atsakė. Kitos grupės gali užduoti po vieną klausimą.

6. Individuali refleksija: kiekvienas mokinys parašo trumpą įrašą „Kaip naudojau DI?“. kam naudojome DI, kurie jo klausimai ar kontrargumentai padėjo labiausiai ir ko iš jo nepriėmėme – ir kodėl?

7. Bendras apibendrinimas: mokytojas apibendrina, kad DI padeda mokytis tada, kai skatina mus mąstyti, o ne dirba už mus – klausimas ir sprendimas visada priklauso grupei.

Išvada: „Hipotezė, kurią mūsų komanda po DI klausimų kartu patikslino ar apgynė, – ir argumentas, kuriuo galime ją pagrįsti.“

Pastabos mokytojams: pirmojoje užduotyje mokytojas naudoja DI kaip pedagoginį asistentą aktyviojo mokymosi pamokai suplanuoti, o antroji užduotis įgyvendina praktikoje svarbiausią mokomosios medžiagos taisyklę – „klausimus kelia mokinys“. Abi užduotys galima derinti: 2 užduotį galima įtraukti į 1 užduotyje pertvarkytos pamokos tyrinėjimo etapą. Kaip pabrėžiama mokomosios medžiagos skyriuje „Pagrindinės išvados mokytojams“, tikroji šios galimybės vertė slypi ne pačiame įrankyje, o pedagoginiame požiūryje, kuriuo vadovaudamiesi jį naudojame; atsakomybė už vertinimą ir pažymius visą laiką lieka mokytojui.

Autorių teisės © 2026 VITA konsorciumas

Šia medžiaga galima dalintis ir ją adaptuoti pagal Creative Commons Priskyrimo — Analogiško platinimo 4.0 tarptautinės licencijos (CC BY-SA 4.0) sąlygas.

Finansuojama Europos Sąjungos. Išsakytos nuomonės priklauso tik autoriui(-iams) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Nacionalinės agentūros nuomonę.